

Time : 3 Hours]

- प्रश्न १. आर्थिक लूटोपनी परभावता ज्ञाप्य; तन्तुं संवर्द्धय तन्तुं विकस्य संश्लेष्य
(१०)
- उत्तर
- प्रश्न १. आर्थिकव्यवस्थांतिं कारकस्योक्तं पक्षीकृतं कर्तुं, तन्तुं पक्षीकृतं पक्षी
संश्लेष्य संश्लेष्य.
- प्रश्न २. विद्यमाना आर्थिकव्यवस्थांतिं विकस्य संश्लेष्य, तन्तुं मुख्य कारकस्योक्तं
संश्लेष्य.
- उत्तर
- प्रश्न २. उत्पादन (वित्तनिर्माण) नी पर संश्लेष्य संश्लेष्य परभावतां संश्लेष्य
संश्लेष्य.
- प्रश्न ३. वस्तीकरणता संतुं वस्तीकरणता पर संश्लेष्य संश्लेष्य
परभावता संश्लेष्य.
- उत्तर
- प्रश्न ३. आर्थिक प्रवृत्तिमां मूल्य (मानवसम्पत्ति)ं संश्लेष्य संश्लेष्य संतुं मूल्यमां
प्रकारं (कारकस्योक्तं) संश्लेष्य.
- प्रश्न ४. संश्लेष्यमां आर्थिक संश्लेष्य संश्लेष्य, तन्तुं संश्लेष्य संश्लेष्य
संश्लेष्य.
- उत्तर
- प्रश्न ४. संश्लेष्यमां (१) संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य (१०)
(२) संश्लेष्य संश्लेष्य.
- प्रश्न ५. (अ) संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य. (०९)

(ए) संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य

(अ) संश्लेष्य (ब) संश्लेष्य (क) संश्लेष्य (द) संश्लेष्य

(२) संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य संश्लेष्य

(अ) संश्लेष्य (ब) संश्लेष्य (क) संश्लेष्य (द) संश्लेष्य

(3) નીચે સપ્તમાંશ કઈ ઊંડા જાણી શકેલી નથી ?

- (ક) રાઈફ (ખ) કોસ (ક) ટુના (ડ) મેકેરેલ.

(4) — નું ઉત્પાદન લાખ છે?

(ક) ઉત્પાદકરિંદાય સતત લાભ જીવે (ખ) ઉત્પાદકરિંદાય ખરાબ જીવે.

(ક) ઉત્પાદકરિંદાય કારિયા જીવે (ડ) ઉત્પાદકરિંદાય પર્વતીય વનસ્પતિ.

(૫) નીચે સપ્તમાંશ કઈ ક્રમમાં આપેલા રાત્રી સમુદ્ર અને વ્યુમ્બુદ્ધ

- જોડાયેલ છે. (ક) પનામા (ખ) સ્યુએઝ (ક) ડિલ (ડ) સ્પાનિશ.

(૬) રિલેમી સૌથી મોંઘી પરિવહન માર્ગ છે?

- (ક) સેલ પરિવહન (ખ) વાયુ પરિવહન (ક) દોરડા માર્ગ (ડ) હવાઈ પરિવહન.

(૭) નીચે સપ્તમાંશ કયું બંધ નથી ?

- (ક) ઊંડલા (ખ) પારાક્લિપ (ક) કોચીન (ડ) બરોડા.

પ્રશ્ન ૮. (ક) નીચે સપ્તમાંશ પિયાનો પચા છે કે ખોરા તે જણાવો. (૦૭)

- (૧) વ્હાઈટ કોલર ક્ષેત્રમાં વૈજ્ઞાનિકોનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨) મરુત્ત અને પ્રાથમિક પ્રકારની આર્થિક પ્રવૃત્તિ છે.
- (૩) પરિવહન ક્ષેત્ર સંબંધિત પ્રવૃત્તિ છે.
- (૪) ગાંધીજીના કાલ મૂડીની ભાજીભિક્ષા છે.
- (૫) પરિવહન પરિવહન પ્રાથમિક મોડાલ સ્થાપે છે.
- (૬) મરુત્ત અને ખોરાક એકત્રિત કરી પ્રવૃત્તિ માર્ગે મુખ્ય પ્રવૃત્તિ ક્ષેત્ર ઉત્પાદકરિંદાય કારિયા જીવે છે.
- (૭) પ્રથમ વારાબ લેન્ડિંગ ~~વ્યુમ્બુદ્ધ~~ રોકેટના મામલે સપ્તમાંશ છે.

English version (P.T.O)

Q.1. Define of the economic geography and explain the Nature and Scope of subject. (14)

OR

Q.1. Examine the classification of Economies and explain its impact on Environment. (14)

Q.2. State the Development world mining activities and Explain its major characteristics. (14)

OR

Q.2. Discuss with Suitable examples the factors affecting the manufacturing. (14)

Q.3. Mention the factors affecting the density and distribution of Population. (14)

OR

Q.3. Discuss the Importance of Labour in Economic activity and Explain the classification of Labour. (14)

Q.4. Explain the economic Importance of Railways and discuss its distribution in the world. (14)

OR

Q.4. write a note on. (1) International trade. (14)
(2) Types of Capital.

Q.5. (a) choosing right option. (07)

(1) Mixed culture is found throughout.

(a) Asia (b) Europe (c) Africa (d) Australia.

E 688-4

(2) The Fathers of Modern Economic Geography is -

- (a) John. (b) Drakenwald (c) Chisolm (d) Rostow.

(3) Which of the following is not deep sea water fish?

- (a) Shark (b) Cod (c) Tuna (d) Mackerel.

(4) Lac is product of _____

- (a) Tropical evergreen forest.
(b) Tropical deciduous forest.
(c) Tropical Thorn forest.
(d) Tropical mountain vegetation.

(5) Which of the following canals links the red sea with the mediterranean?

- (a) The Panama. (b) The Suez (c) The Kiel (d) The Stalin.

(6) The costliest means of transportation is in the world is :-

- (a) Rail transport (b) water transport (c) Ropeway (d) Air transport.

(7) Which of the following is not a port?

- (a) Kandla (b) Paradweep (c) Cochin (d) Berooda.

Q.5 (b) State whether the following statements are True or False. (07)

(1) The white collar worker includes Scientist.

(2) The Fishing is a primary type of economic activity.

(3) Transport is a quaternary activity.

(P.T.O)

E688-5

- (4) Mobility is characteristic of Capital.
- (5) Transport factor establishes regional connectivity.
- (6) The chief region for fishing and food gathering activities is Tropical Thorn forest.
- (7) The name of first Steam engine is known as Rocket.

_____ X _____ X _____

1. ખેતીકીય ભૂગોળની વ્યાખ્યા આપી, તેનાં મહત્વ અને વિષયવ્યાપ ની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

1. વિલાવના અને સ્થાનિક વચ્ચેનો તફાવત જણાવી, ખેતીકીય ભૂગોળનાં સ્વભાવ માટેનાં ક્રમબદ્ધ અને પ્રાદેશિક સ્થાનિક ની ચર્ચા કરો.

2. પાક-તરાઈ મોડેલ શું?, તેનાં જવાબદાર ભૌગોલિક પરિબલોની સવિસ્તાર મારિતી આપો. (14)

અથવા

2. પાક-તરાઈને આસર કરતાં આર્થિક અને તકનીકી પરિબલોની સંબંધિત મારિતી આપો.

3. પ્રદેશ અને પ્રાદેશીકરણ ની વિલાવના જણાવી, ખેતીકીય પ્રદેશો નાં સીમાકેત માટેનાં મુખ્ય આધારોની સમજૂતી આપો.

અથવા

3. ભારતનાં મુખ્ય ખેતીકીય પ્રદેશોની સમજૂતી આપો.

4. ભારતીય ખેતીની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ અને સમસ્યાઓ સંદર્ભે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

4. હરિયાણી કૌતિ મોડેલ શું?, હરિયાણી કૌતિના કારણે ઉદભવેલી મુખ્ય પર્યાવરણીય અને પારિસ્થાનિકીય સમસ્યાઓ સંદર્ભે નોંધ લખો.

(P. T O)

5 (ખ) ગ્રોગ્ર વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો:- (07)

(1) ખેતીક્ષેત્રમાં 'હરિયાણીક્રાંતિ' ના જન્મદાતા કોને માનવામાં આવે છે?

- (a) નાર્મન ઈ. જોરલોંગ (b) મ્લેમ. એસ સ્વામીનાથન
(c) મ્લે. વૉક્સમૈન (d) મ્લેસ. મ્લેન. વિનોગ્રેડકોઈ

(2) 1826 માં 'ખેતીનાં સ્થાનીકરણ સંબંધી સિદ્ધાંત' નું પ્રતિપાદન કયાં જર્મન વિજ્ઞાન દ્વારા થયું છે?

- (a) વૉન થ્યુનેન (b) વૉલ્ફર ફ્રિશ્માર (c) મલ્કોડવેજર (d) મ્લગસ્ટ લૉશ

(3) નીચેનામાંથી કયું જોડકું સાચું નથી?

- (a) હરિયાણીક્રાંતિ - ખેતી (b) સક્રેદક્રાંતિ - દુધ ઉદ્યોગ
(c) વાદળીક્રાંતિ - મત્સ્યપાલન (d) પીજીક્રાંતિ - ઊન

(4) સામાન્ય સ્મિટિપમોગ મૉડલ ના પ્રતિપાદક છે?

- (a) મ્લેસ. ડી. સ્ટ્રામ્પ (b) ડબ્લ્યુ. મ્લેમ. કેવીસ (c) જ. ટેલર (d) એલિસ કોલમૈન

(5) નીચેનામાંથી કયો સ્થાનોત્તરિત ખેતીનો પ્રકાર નથી?

- (a) યેના (b) ફ્રેન્કેન્ડા (c) ફ્રેંગ (d) મિસ્પા

(6) નીચેનામાંથી કયાં વિજ્ઞાનદ્વારા વિશ્વનાં મુખ્ય ખેતીકીય પ્રદેશોનું ચિત્રણ પ્રયુક્ત છે?

- (a) સ્ટ્રેમ્પ (b) સ્ટ્રિલસી (c) જેકર (d) વીવર

(7) નીચેનામાંથી કયો ખરીફ પાક નથી?

- (a) કોંગર (b) મકાઈ (c) જુવાર-બાજરી (d) યલ્લા-મર

[ખ] નીચેના વિધાનો ખરા કે ખોરા તે જણાવો:- (07)

- (1) ભારતીય ખેતી સંશોધન સંસ્થા નવી દિલ્લી ખાતે આવેલી છે.
- (2) ઇંગ્લેન્ડ મ્લે ખરીફ પાક છે.
- (3) સ્થાનોત્તરિત ખેતી દ્વારા સૌથી વધુ ઉત્પાદન પ્રાપ્ત થાય છે.
- (4) ખેતી મ્લે દ્વિતીયક પ્રકારની મ્લેનિટિક પ્રણાલિ છે.
- (5) ગુજરાતમાં બાજરીનું સૌથી વધુ ઉત્પાદન જનાસકાંઠા માં થાય છે.
- (6) તમાકુનાં ઉત્પાદન માટે લેટેરાઈટ જમીન વધુ ઉપયોગી છે.
- (7) ભારતને કુલ 15 ખેત-આબોધવાકીય પ્રદેશોમાં વિભાજન કરવામાં આવેલ છે.

Q.1 Give the definitions of Agricultural Geography and discuss about its importance and scope. (14)

Q.1 Bring out ^{or} differences between 'concept' and 'approach' and discuss about systematic and Regional approach in Agricultural Geography.

Q.2 What is the Cropping-pattern?, Explain geographical factors affecting them, in details. (14)

Q.2 Explain the ^{or} Economic and Technological factors affecting the cropping pattern with examples.

Q.3 Explain the concept of 'Region' and 'Regionalisation' and give information about main basis for delimitation of Agricultural region. (14)

Q.3 Explain the Major ^{or} Agricultural regions of India.

Q.4 Discuss about main characteristics and problems of Indian Agriculture. (14)

Q.4 What is Green ^{or} Revolution?, Write a detailed note about main Environmental and Ecological problems created by Green Revolution.

(P.T.O)

Q.5 (A) choose right option and give the answer.

(7)

- (1) Who is the father of 'green revolution' in Agricultural area?
 (a) Norman e borlang (b) M.S. Swaminathan
 (c) Voxman a (d) S.N. Vinogradikov
- (2) In 1826, which German Geographer reestablished the 'Localization theory of Agriculture'.
 (a) Von thunen (b) Walter Christaller (c) Alfred weber (d) August los
- (3) Which pair of the following is incorrect?
 (a) Green Revolution - Agriculture (b) White Revolution - Milk Industry
 (c) Blue Revolution - Fisheries (d) Yellow Revolution - Wollen
- (4) Normal Landuse Model propounded by
 (a) L.D. stamp (b) W.M. Devis (c) G. Tiller (d) Alis-coleman
- (5) Which of the following is not a Types of shifting Cultivation.
 (a) Chena (b) Ferenza (c) Faig (d) Milpa
- (6) Who among the following classify major Agriculture regions of the world?
 (a) Stamp (b) Whittlesey (c) Bekar (d) Beaver
- (7) Which one of the following is not Kharif crop?
 (a) Rice (b) Maize (c) Millers (d) chickpea-peas

[B] State whether 'True' or 'False':-

- (1) Indian Agriculture Research Institute is Located at New Delhi.
 (2) Wheat is a Kharif crop.
 (3) Highest production getting from shifting cultivation
 (4) Agriculture is a Secondary Economic Activity.
 (5) Highest production of Bajara in Banaskantha of Gujarat.
 (6) The Laterite soil is best for cultivation of Tobacco.
 (7) India is divided into Fifteen Agro-climatic Regions.

1. સ્થળવર્ણન નક્શો એટલે શું? ભારતમાં સ્થળવર્ણન નક્શા (8)
કયા પ્રમાણમાપને આધારે પ્રકાશિત થાય છે? તેમનો ક્રમ
નંબર કઈ રીતે આપવામાં આવે છે?
2. રપકુ પદ્ધતિ અને વિભાગીય વર્તુળ પદ્ધતિના ગુણ-દોષ
અર્થો. (8)
3. ભૌગોલિક સર્વેક્ષણના પ્રકારો જણાવો, અને આંકળ સર્વેક્ષણ
વિષે નોંધ લખો. (8)
4. (અ) GIS એટલે શું? તેનું મહત્વ અર્થો. (6)
(બ) વાયુક્ષીટોગ્રાફી વિષે સમજૂતી આપો.

English version

1. What is a topographical map? On what scales are (8)
the topographical maps published in India? How
are they numbered?
2. Discuss the merits and demerits of "dot method" (8)
and "divided circle method".
3. Mention the different types of geographical (8)
surveying, and write a note on Chain Survey.
4. (a) What is GIS? Discuss its importance. (6)
(b) Explain Aerial Photography.

1. સાંસ્કૃતિક વ્યૂહરચના તત્ત્વો અને દાખલા આધારે સાંસ્કૃતિક વ્યૂહરચના વિષય-વસ્તુની ચર્ચા કરો.

સાચા

સાંસ્કૃતિક આભિગમન અને અપભ્રંશની પ્રક્રિયા ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

2. વિદ્યુત સાંસ્કૃતિક પ્રવિધાના ગાંઠે ભાષા જ્ઞાનપરિચય પરીક્ષણ છે-ચર્ચા કરો.

સાચા

ભારતમાં સાંસ્કૃતિક પ્રવિધાના અને પ્રાદેશિકીકરણ સમજાવો.

3. સાંસ્કૃતિક અને સમાજ ચળનામાં જલ્પન મિલકાતની પ્રવૃત્તિઓની સમજ ચર્ચા કરો.

સાચા

કૃષિ વિષય અને સાંસ્કૃતિકીકરણના સાંસ્કૃતિક પરિપૂર્ણતા સૂચકો સમજાવો.

4. નોંધ લખો

(અ) ગામીજ સમાજ વ્યવસ્થા

(બ) શહેરોની સામાજિક પ્રક્રિયા

સાચા

માનવ વસાહતો વિશે કુટુંબો ગામીજી સાથે વિષયસરના દેશોના શહેરો વિશે નોંધ લખો

5. વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(અ) 1) સાંસ્કૃતિક શાળાની 10૪ પરિભ્રમણમાં આપનાર વિદ્વાન _____ છે.

(a) મૌકશિવ અને મેષ (b) કીલેર અને મુળોજી

(c) મૌલિકો વરકી (d) હરજીવિરજી

2) માનવ નિર્મિત તમામ તત્ત્વોનો સમાવેશ _____ પ્રકારની સાંસ્કૃતિકતામાં થાય છે.

(a) ભૌતિક (b) અભૌતિક (c) સામાજિક (d) સાંસ્કૃતિક

3) અભોરિષ્ટ સંસ્કૃતિમાં _____ નો સમાવેશ થાય છે.

- (a) માનવ્ય જિર્ણિત તથા (b) અપૂર્ણ સામાજિક તથા
(c) પ્રાકૃતિક તથા (d) ભૌતિક તથા

4) સંસ્કૃતિનો સૌથી જાણીતા નામો અને સવિભાગ્ય સ્ત્રોત _____ છે.

- (a) સંસ્કૃત તથા (b) સંસ્કૃત સંસ્કૃત
(c) સંસ્કૃત કોષ (d) સંસ્કૃત પ્રતિમાન

5) વ્યવસ્થા અને વિશોષરૂપે સંગઠિત સંસ્કૃતિ સંસ્કૃતિ _____ ની સ્વભાવ છે.

- (a) સંસ્કૃત તથા (b) સંસ્કૃત પ્રતિમાન (c) સંસ્કૃત કોષ (d) સંસ્કૃત વિસ્તાર

6) ઉત્તર કોર્સો, દક્ષિણ કોર્સો, લેપલેસ તથા ઉત્તર સાઈબેરીયામાં અશ્વત્થ ઝાડો જાણીતા _____ નામે ઓળખાય છે.

- (a) સંસ્કૃતિ (b) લેપલેસ (c) પિન્ગી (d) સંસ્કૃતિ

7) વારવેદી સંપ્રદાય _____ દર્શનના લાગરૂપ છે.

- (a) બૌદ્ધ (b) હિંદુ (c) ઈસ્લામ (d) પારસી.

4. (બ) પરાં - પોરા જહાવા

- 1) સંસ્કૃતિ પિણે માનવ્ય પશુ સમાન છે.
- 2) સંસ્કૃતિ પરાંવર્તનશીલ છે.
- 3) સંસ્કૃતિ અને સભ્યતાનો મર્થ સમાન છે.
- 4) ઉદ્યોગો અને વાણીજીનો વિહાર સંસ્કૃતિમાં બદલાવ લાવે છે.
- 5) ભૂપૃષ્ઠ અને વ્યામાનની સરસ ભાષા અને ગાંભીર્ય મળે છે.
- 6) સંસ્કૃતિ અને વ્યાયામનું નિશ્ચય છે.
- 7) વિદ્યાની દાર્શિક સંસ્કૃતિ સંસ્કૃતિ સંસ્કૃતિ છે.

NOV - 2016 E-775-3

B.A. Sem-V

CC-303 Geography
(Cultural Geography)

1. Discuss about subsect matter of cultural Geography on the basis of components and elements of Cultural Geography.

OR

Describe the convergence and divergence process of cultural with examples.

2. Discuss - 'language is the responsible factor of cultural diversity in the world.'

OR

Describe cultural diversity and regionalization in India.

3. Discuss - 'The impact of livelihood on formation of culture and society.'

OR

Describe role of agricultural development and industrialization for cultural change.

4. Write a note on
(1) Rural social system
(2) social process in cities

OR

Give information about urban human settlements and the cities of developing countries.

P.T.O.

5. choose right option and fill in the blanks.

(A) 1.) Hundred one eight definitions of word 'culture' are given by _____

- (1) Maikover & Page (2) Kroeber & Kluchhohn
- (3) Malinowski (4) Harskovits.

2.) All manmade elements are included in _____ types of culture.

- (1) Material (2) Non-material (3) Social (4) Natural

3.) _____ elements are included in non-material culture

- (1) Man made (2) Abstract social
- (3) Natural (4) Geographical

4.) The smallest and undivided unit of the culture is _____

- (1) cultural elements (2) cultural complex
- (3) cultural region (4) cultural pattern

5.) Systematic and spacial organisation of cultural complex create _____

- (1) cultural element (2) cultural pattern
- (3) cultural region (4) cultural diffusion

(6) The tribe who lives in North Canada, South Greenland and North Siberia is known as _____

- (1) Eskimo (2) Laps (3) Pigmies (4) Semoid.

(7) The vedic sect is a part of _____ religion

- (1) Bouddh (2) hindu (3) Islamic (4) Parsi

13. ⁵ True or false

1. A person without culture is an animal.
 2. The nature of culture is dynamic.
 3. A meaning of culture and civilization is same.
 4. Development of industries and technology bring changes in culture.
 5. Impact of Geomorphology and climate are seen on language and dialect.
 6. Culture is a combination of many innovations.
 7. The religious structure of the world is very complex.
-